

କବିତା-୧ : ବୃକ୍ଷ ମାହାତ୍ମ୍ୟ

କବି- ଅତିବଡ଼ି ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ
ଶ୍ରେଣୀ - ଅଷ୍ଟମ
ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ

CHANGING YOUR TOMORROW

General Objectives - ସାଧାରଣ ଆର୍ତ୍ତନୂଷ୍ୟ :

ପଢ଼ିତ ଜଗନ୍ନାଥ ଦାସ ଏବଂ ଓଡ଼ିଆ ଭାଗବତ ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ ହେବା ସହ ପୌରାଣିକ ଚରିତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ବୃକ୍ଷର ମହାନୁ୍ୟ ଉପରେ ଆଲୋକପାତ ସହ ବୃକ୍ଷର ଉପକାରିତା ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ ।

Specific Objectives - ବିଶେଷ ଆର୍ତ୍ତନୂଷ୍ୟ :

ପଞ୍ଚସଖା ମାନଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ ହେବା ସହ ଓଡ଼ିଆ ଭାଗବତ ଏବଂ ସଂସ୍କୃତ ଭାଗବତ ସଂପର୍କରେ ଧାରଣା, ବ୍ୟାକରଣଗତ ଶବ୍ଦ ଏବଂ କଠିନ ଶବ୍ଦାର୍ଥ ସଂପର୍କରେ ଧାରଣା ।

୧. ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦର୍ଶ ପୁସ୍ତକ ପଠନ ଏବଂ କଣ୍ଠଶିଳ୍ପ ଜ୍ଞାନ ।

୨. କବିତା ଉପସ୍ଥାପନା ଏବଂ ବୋଧଜ୍ଞାନ ।

୩. ଓଡ଼ିଆ ଭାଗବତ ସଂପର୍କରେ ଧାରଣା ପ୍ରଦାନ ।

୪. ବୃକ୍ଷର ଉପକାରିତା ସଂପର୍କରେ ଧାରଣା ।

ପୂର୍ବପାଠର ଆଲୋଚନା -

୧. 'ବୃକ୍ଷ'ର ପ୍ରତିଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

୨. କେଉଁ ଗଛର କାଠରୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଦାରୁ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ ?

୩. କାହାକୁ 'ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ' କୁହାଯାଏ ?

୪. ବୃକ୍ଷ ଆମକୁ କ'ଣ କ'ଣ ପ୍ରଦାନ କରେ ?

୫. ବୃକ୍ଷର ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ କ'ଣ କହନ୍ତି ?

କବିତାର ସାରକଥା:-

(୨) ବୃକ୍ଷର ମହତ୍ତ୍ୱ- ସମଗ୍ର ଧରାରେ ଜୀବଜଗତ ଜୀବନଧାରଣରେ ସହାୟକ ହୋଇଥାନ୍ତି ବୃକ୍ଷରାଜି । ସେମାନେ ପରର ଉପକାର ପାଇଁ ନିଜକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ମନୋଭାବକୁ କବି ସୁଜନଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ସହିତ ତୁଳନା କରିଛନ୍ତି । ବୃକ୍ଷମାନେ ନିଜେ ଶୀତ, ବର୍ଷା ଓ ଖରାପ ଦୁଃଖ ସହି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସୁଖ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନକୁ ଧନ୍ୟ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । କାରଣ ସେମାନେ ଜୀବଜଗତର ଜୀବିକା ହୋଇଥାନ୍ତି ।

ବ୍ୟାକରଣଗତ ଶବ୍ଦ :

ସନ୍ଧି - ଦାମୋଦର - ଦାମ + ଉଦର , କୃଶୋଦର = କୃଶି + ଉଦର

ଶବ୍ଦାର୍ଥ - ଗୋପ - ଗୋପାଳବାଳକ, ଦାରୁ - କାଠ, ଘର୍ମି-ଝାଳ

ସନ୍ଦେହ ଦୂରୀକରଣ

ହେ ଷ୍ଟୋକଜୁଷ୍ଟ ମିତ ମୋର
ଶ୍ରୀଦାମ ଅର୍ଜୁନ ସୁବଳ ।
ଅଂଶୁ ବିଶାଳ ଦେବପ୍ରସ୍ତ
ଦେଖ ଏ ବୃକ୍ଷଙ୍କ ମହତ୍ତ୍ୱ ।
ପରେ କରନ୍ତି ଉପକାର
ସୁଜନ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ବେଭାର ।

କଠିନ ଶବ୍ଦାର୍ଥ:

ଷ୍ଟୋକଜୁଷ୍ଟ - ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ମିତ୍ର ;
ପରେ - ଅନ୍ୟ ପାଇଁ ;
ବେଭାର - ବ୍ୟବହାର ;

ଚରାନ୍ତି ଗୋରୁ ଗୋପ ମେଲେ

ଶୀତଳ ଛାୟା ବୃକ୍ଷ ତଳେ ।

ବୃକ୍ଷକୁ ଚାହିଁ ଦାମୋଦର

ବୋଲନ୍ତି ଗୋପଙ୍କ ଆଗର । ୨, ୩ । ଭାର୍ତ୍ୟ:

ପ୍ରଚଣ୍ଡ ସୂର୍ଯ୍ୟ ତାପରେ ଜଷ୍ଟ ପାଇ ସେ ଗୋପାଳ ବାଳକ ମାନଙ୍କ ସହିତ
ବୃକ୍ଷର ସୁଶୀତଳ ଛାୟା ତଳେ ବସି ଗୋରୁ ଚରାଇଲେ ଏବଂ ବୃକ୍ଷକୁ ଚାହିଁ
ଗୋପାଳ ବାଳକ ମାନଙ୍କ ଆଗରେ ବୃକ୍ଷର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କଲେ ।

ସେହି କାରଣରୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଗୋଟିଏ ନାମ ହେଉଛି 'ଦାମୋଦର' ।
ନିଦାଘ- ଗ୍ରୀଷ୍ମକାଳ ; ରବି - ସୂର୍ଯ୍ୟ; ପୋଏ - ଗୋପାଳ ବାଳକ ମାନେ ।
ଗୋପ - ଗୋପାଳ ବାଳକ ;

ଭାବାର୍ଥ: ଏହାପରେ କୃଷ୍ଣ ଗୋପାଳ ବାଳକ ମାନଙ୍କ ମେଳରେ ଗାଈ
ଚରାଇବାକୁ ଧୁରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ପ୍ରଚଣ୍ଡ ସୂର୍ଯ୍ୟତାପ ହେତୁ ସେ କଷ୍ଟ ପାଇ
ବୃକ୍ଷର ସୁଶୀତଳ ଛାୟାରେ ଗୋପାଳ ବାଳକ ମାନଙ୍କ ସହିତ ଗୋରୁ
ଚରାଇଲେ ।

ଗୋପାଳ ମେଳେ ଦାମୋଦର
ଗାଈ ଚରାଇ ଗଲେ ଦୂର ।
ନିଦାଘ ରବି ତେଜ ଲାଗି
ପୋଏ ହୋଇଲେ ଦୁଃଖଭାଗୀ ।

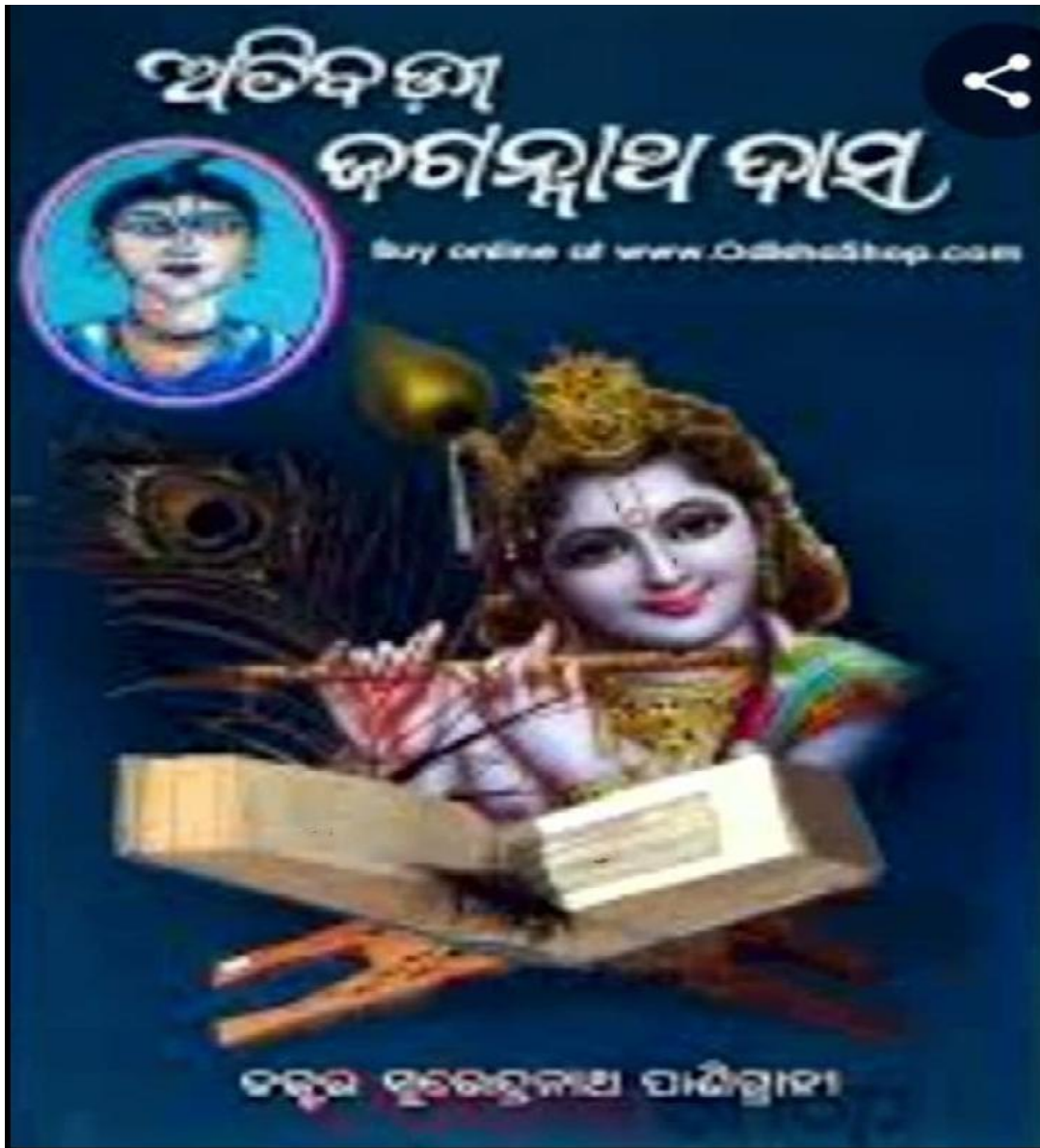
କଠିନ ଶବ୍ଦାର୍ଥ:

ଦାମୋଦର - ଦାମ + ଭଦର । ଦାମ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଦଉଡ଼ି । ପିଲାଦିନେ
ଅମାନିଆ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ମାତା ଯଶୋଦା ଥରେ ଦଉଡ଼ିରେ ବାନ୍ଧିଥିଲେ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶରୀରରେ ସେହି ଦଉଡ଼ିର ଚିହ୍ନ ରହିଯାଇଥିଲା ।

ଗୃହକର୍ମ :

କବିତାଟିକୁ ମୁଖସ୍ଥ କର । ପଠିତାଂଶରୁ ୧୦ଟି କଷ୍ଟ ଶବ୍ଦ ଲେଖ । ୨ ପୃଷ୍ଠା ହସ୍ତାକ୍ଷର ଲେଖ ।

THANKING YOU
ODM EDUCATIONAL GROUP

